

## Nataša Vrbnjak

**Samopodoba ter sposobnosti za bližino in regulacijo čutenj odraslih z izkušnjo posvojitve z vidika relacijske družinske terapije. Doktorska disertacija. Mentor: Tanja Pate. Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta. 2024. X, 319, XVII str. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=158199&lang=slv>**

Doktorska disertacija kandidatke Nataše Vrbnjak z naslovom „Samopodoba ter sposobnosti za bližino in regulacijo čutenj odraslih z izkušnjo posvojitve z vidika relacijske družinske terapije“ je izvirno znanstvenoraziskovalno delo, ki se posveča raziskavi vpliva posvojitve na samopodobo, doživljanje strahu pred intimo, izražanje in zavedanje čustev ter na čustveno stabilnost pri odraslih z izkušnjo posvojitve. Teza se specifično posveča terapevtskemu pristopu relacijske družinske terapije (RDT), ki lahko omenjene vidike občutno izboljša.

Raziskava je bila izvedena na vzorcu odraslih z izkušnjo posvojitve in je razdeljena na dva dela. V prvem avtorica s kvantitativno metodo zbiranja podatkov primerja samopodobo, doživljanje strahu pred intimo in način regulacije čustev pri osebah z izkušnjo posvojitve, tistih, ki so odrasli v biološki družini, pri odraslih z izkušnjo posvojitve, ki so bili vključeni v terapijo po modelu RDT, in pa pri kontrolni skupini brez terapije. Rezultati raziskave so pokazali, da se posvojeni pri oceni samopodobe, strahu pred intimo in regulaciji čustev od drugih v povprečju razlikujejo, vendar pa razlike niso bile statistično značilne.

V drugi, kvalitativni raziskavi avtorica ugotavlja, da so ključni dejavniki, ki prispevajo k dobri samopodobi odraslih z izkušnjo posvojitve, varna navezanost na starše posvojitelje, pozitivna vzgoja, poznavanje svojega biološkega izvora, dobra samopodoba v otroštvu in adolescenci, dobri medosebni odnosi ter samoodgovornost za samopodobo v odraslosti. Terapevtski pristop RDT je medtem pokazal pozitivne učinke na izboljšanje samopodobe, zmanjšanje strahu pred intimo in izboljšanje regulacije čutenj. Ključni vidiki uspešne terapije vključujejo empatičen odnos do klienta, regulacijo afektov, zrcaljenje klientovih sposobnosti, psihoedukacijo, terapevtove osebnostne lastnosti in skupinsko dinamiko.

Disertacija prinaša pomemben prispevek k razumevanju dolgotrajnih posledic posvojitve na psihološki razvoj odraslih z izkušnjo posvojitve. Poudarja pomen varne navezanosti in pristopa RDT kot ustrezne metode, ki pomembno prispeva k izboljšanju psihološkega blagostanja oseb z izkušnjo posvojitve – kar omogoča lažje soočanje s preizkušnjami ter posameznika usmerja h grajenju pozitivne samopodobe in zdravih medosebnih odnosov v odraslosti.

Tanja Pate